

PŘEKRAČUJEME HRANICE
PRZEKRACZAMY GRANICE
2014—2020

EVROPSKÁ UNIE / UNIA EUROPEJSKA
EVROPSKÝ FOND PRO REGIONÁLNÍ ROZVOJ
EUROPEJSKI FUNDUSZ ROZWOJU REGIONALNEGO

**WSPÓLNY RAPORT
POL – CZE
O NIELEGALNEJ MIGRACJI
II PÓŁROCZE 2022 R.**

Racibórz, styczeń 2023

PŘEKRAČUJEME HRANICE
PRZEKRACZAMY GRANICE
2014—2020

EVROPSKÁ UNIE / UNIA EUROPEJSKA
EVROPSKÝ FOND PRO REGIONÁLNÍ ROZVOJ
EUROPEJSKI FUNDUSZ ROZWOJU REGIONALNEGO

WSTĘP

Skuteczne przeciwdziałanie i zwalczanie nielegalnej migracji w realiach Schengen jest zjawiskiem złożonym i wymaga współdziałania służb z poszczególnych krajów, zwłaszcza z ich terenów przygranicznych. Oprócz współpracy bezpośredniej, zasadniczym jej elementem jest wymiana informacji w zakresie pozwalającym identyfikować wykorzystywane metody, zarówno przez samych nielegalnych migrantów jak i organizatorów procederu. Wymieniane dane pozwalają także na określenie skali i kierunków zagrożeń na poszczególnych odcinkach czy rejonach służbowej odpowiedzialności współdziałających służb.

Swoistym podsumowaniem cyklicznej i sytuacyjnej wymiany informacji pomiędzy Śląskim Oddziałem Straży Granicznej, a Dyrekcjami Policji Województw Morawsko-Śląskiego i Ołomunieckiego (Republika Czeska) jest niniejsze opracowanie. Jest to również wyraz dobrej współpracy komórek statystyczno – analitycznych wskazanych powyżej jednostek organizacyjnych współpracujących krajów, których kierownicy w r. 2014 podkreślili potrzebę stałej cyklicznej wymiany informacji migracyjnych. Na ostateczny kształt tego dokumentu częściowo miała wpływ systematyka przyjęta we wspólnym raporcie służb migracyjnych z państw Grupy Wyszehradzkiej (V4).

Niniejszy raport jest produktem końcowym projektu pn. „Bieżąca wymiana informacji i doświadczeń pomiędzy polskimi i czeskimi służbami migracyjnymi podstawą bezpieczeństwa na terenach przygranicznych” INTERREG V-A Republika Czeska-Polska, który Śląski Oddział Straży Granicznej realizował wspólnie z Dyrekcją Wojewódzką Policji Republiki Czeskiej w Ostrawie. Zgodnie z założeniami projektowymi opracowanie to będzie miało charakter stały i będzie cyklicznie przygotowywane przez okres, co najmniej pięciu kolejnych lat. Będzie również dostępne dla współpracujących podmiotów, ale i ogółu społeczeństwa poprzez publikację na stronach internetowych obu biorących udział w przygotowaniu raportu służb.

I. Nielegalna migracja – zarys ogólny, rozwój

Sytuacja w Polsce¹

W 2022 r. w polskim systemie ochrony granicy państwowej funkcjonowało 9 oddziałów Straży Granicznej oraz 94 placówki Straży Granicznej. Kontrola graniczna odbywała się w 53 przejściach. W interpretacji niniejszego raportu należy wziąć pod uwagę odbiegający od normy sposób działania formacji, w tym Śląskiego Oddziału SG, z powodu kryzysu migracyjnego na granicy z Białorusią, trwającej od 24.02.2022 r. wojny w Ukrainie oraz działań ukierunkowanych na przeciwdziałanie rozprzestrzenianiu się koronawirusa SARS-CoV-2.

Na podstawie Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 13.05.2022 r. zmieniającego rozporządzenie w sprawie ustanowienia określonych ograniczeń, nakazów i zakazów w związku z wystąpieniem stanu epidemii, w Polsce od dnia 16.05.2022 r. obowiązuje stan zagrożenia epidemicznego, a nie tak jak wcześniej stan epidemii, co spowodowało, że niemal wszystkie nałożone wcześniej obostrzenia sanitarne zostały zniesione.

W związku z podjęciem przedstawionych powyżej działań, w analizowanym okresie liczba cudzoziemców, obywateli państw trzecich, wykrytych przez całą Straż Graniczną będzie się znacząco różnić w porównaniu do analogicznego okresu r. poprzedniego.

W 2022 r. Straż Graniczna zatrzymała/ujawniła 6 341 (w 2021 r. – 10 978) obywateli państw trzecich, którzy wbrew przepisom **przekroczyli granicę państwową (pgpwp) lub usiłowali ją przekroczyć**.

Na kierunku **do RP** zatrzymano/ujawniono **5 291** (w 2021 r. – 9 557) obywateli państw trzecich.

Po przekroczeniu granicy zewnętrznej wbrew przepisom zatrzymano/ujawniono łącznie 3 511 (w 2021 r. – 7 911), obywateli państw trzecich. Zatrzymania/ujawnienia dotyczyły pgpwp na odcinkach granicy:

- z Białorusią – 1 514 (3 433),
- na lotniczej – 1 001 (809),
- z Ukrainą – 972 (3 657),
- z Rosją - 23 (12),
- na morskiej - 1 (1).

Po przekroczeniu granicy wewnętrznej wbrew przepisom zatrzymano/ujawniono łącznie 1 780 (w 2021 r. – 1 646) obywateli państw trzecich. Zatrzymania/ujawnienia dotyczyły pgpwp na odcinkach granicy:

- z Litwą - 722 (317),
- z Niemcami – 397 (444),
- na lotniczej - 256 (345),

¹ Wszystkie dane liczbowe na podstawie PWI za II półrocze 2021 r. i 2020 r.

- z Czechami - 241 (365),
- ze Słowacją - 164 (164),
- na morskiej - 0 (11).

Spośród łącznej liczby zatrzymanych/ujawnionych za pgpwp do RP na wszystkich odcinkach granicy najliczniej występowały obywatele: Ukrainy – 1 229 (3 869), Syrii 626 – (735), Iraku – 463 (2 027), Gruzji – 362 (410) i Afganistanu – 297 (680).

Na kierunku **z RP** zatrzymano/ujawniono 1 050 (1 421 w 2021 r.) obywateli państw trzecich, w tym na odcinku granicy z Czechami 22 (151 w 2021 r.).

Spośród łącznej liczby zatrzymanych/ujawnionych **za pgpwp z RP** na wszystkich odcinkach granicy najliczniej występowały obywatele: Syrii – 176 (135), Ukrainy – 108 (396), Gruzji 100 (106) i Iraku –95 (453).

1. W 2022 r. ustalono, że do RP **w sposób nielegalny przedostało się** 3 530 (w 2021 r. – 2 497) ob. państw trzecich, których SG zatrzymała/ujawniła podczas próby przedostania się z Polski do innych państw (za **pgpwp z RP**) oraz za **nielegalny pobyt**, w tym na odcinku granicy z Czechami 18 (59).
2. W związku ze stwierdzeniem **nielegalnego pobytu** zatrzymano/ujawniono **7 167** (w 2021 r. – 6 804) obywateli państw trzecich. Najliczniej występowały obywatele: Gruzji – 1 622 (746), Ukrainy – 1 202 (4 324) i Białorusi – 698 (206).
3. W związku ze stwierdzeniem **nielegalnego wykonywania pracy i prowadzeniem działalności gospodarczej w ŚIOSG** zatrzymano/ujawniono 129 (w 2021 r. - 189) cudzoziemców, w tym najczęściej występowały obywatele: Ukrainy - 45 (154)².
4. Spośród 14 490 (w 2021 r. – 18 401) obywateli państw trzecich zatrzymanych/ ujawnionych za pgpwp, nielegalny pobyt, przekazanych i przemycających dokument ogółem w SG, u **1 179** (4 319) **wykryto fałszywe dokumenty (w tym cudze oryginalne oraz wyludzone).**

Ujawniono:

- 146 (452) wiz,
- 105 (146) dowodów osobistych,
- 40 (64) stempli,
- 135 (53) paszportów,
- 55 (94) dokumentów pobytowych,
- 102 (1547) oświadczenia o powierzeniu wykonywania zatrudnienia,
- 596 (33) innych dokumentów.

² Dane własne SiS WA, IiWM ŚIOSG za 2022 i 2021 r.

Spośród ujawnionych sfałszowanych dokumentów 136 (w 2021 r. - 283) **uznano za wyłudzone**, z czego większość stanowiły wizy typu „D” - 120; wiza typu „C” – 7 przypadków. Najczęściej wizy wyłudzano w placówce dyplomatycznej RP w Mińsku (19), Brześciu (16) oraz w Grodnie (11).

5. Zagrożenie związane z nielegalną migracją w ukryciu w samochodach ciężarowych i busach z kierunku tzw. szlaku bałkańskiego.

W 2022 r. SG w 68 zdarzeniach ujawniła 290 cudzoziemców (86 AFG, 51 SYR, 34 PAK, 30 TUR, 24 MAR, 15 IND, 15 NPL, 10 IRQ, 7 BGD, 3 RUS, 3 PSE, 2 LKA, 2 ERI, 2 DZA, 2 SDN, Pozostałe - 4)³.

W 2021 r. SG w 78 zdarzeniach ujawniła **268** cudzoziemców (175 AFG, 19 SYR, 19 MAR, 15 IRQ, 13 PAK, 7 IND, 4 IRN, 4 BGD, 3 ETH, 2 LKA, 7 Pozostałe)⁴.

ŚŁOSG – 29 zdarzeń, 84 migrantów: 29 AFG, 16 PAK, 14 MAR, 9 TUR, 4 IND, 3 NPL, 2 SYR, 2 IRQ, 2 LKA, 1 VNM, 1 DZA, 1 TUN.

Sytuacja w Republice Czeskiej

1. W 2022 r. w związku z nielegalną migracją na terytorium RC zatrzymano **29 235** osób. Porównując do roku 2021(11 170 osób) odnotowano znaczący wzrost o 18 065 osób(tj. + 161,7 %).
2. Zasadniczy wpływ na wzrost nielegalnej migracji w 2022 r. miała fala migracji przede wszystkim uchodźców z Syrii, w przypadku których ze względu na sytuację polityczną w kraju pochodzenia, nie ma możliwości odsyłania tzn. prawo międzynarodowe uniemożliwia ich powrót do kraju ojczystego.
3. W związku z gwałtownym wzrostem nielegalnej migracji tranzytowej przez terytorium RC czeski rząd podjął decyzje o tymczasowym przywróceniu kontroli granicznej na granicy ze Słowacją. TPKG obowiązywało od 29.09.2022 do 25.01.2023 r.. Obejmowało 251 km odcinek granicy, w tym 27 przejść granicznych. W ramach kontroli w związku nielegalną migracją tranzytową ujawniono 9404 osób oraz 140 przemytników. Skontrolowano ponad dwa i pół miliona osób.
4. Z ogólnej liczby migrantów, **29 034 osób (99,3 %)** ujawniono w związku z nielegalnym pobytom, a 201 osób (0,7%) w związku z nielegalną migracją przez zewnętrzną granicę Schengen w Czechach.
5. **W tzw. migracji tranzytowej** (nielegalny wjazd najczęściej ze Słowacji, Austrii lub drogą lotniczą na lotach wewnętrznych z Grecji, głównie tranzytem w celu udania się do Niemiec lub innych zachodnich państw UE) w 2022 r. ujawnionych było **21 852** (2021 -1 330 osób) (wysoki wzrost w porównaniu do r. 2021 o 20 522 osób tj. +1 643 %). W 99% wjazd do RC nastąpił drogą lądową (21 639 osób), a 213 drogą lotniczą. Najczęściej do transportu migranci wykorzystywali pociągi

³ Raport z PWI za 2022 r.

⁴ Raport z PWI za 2021 r.

(2 830 osób), samochody dostawcze i mikrobusy (1 658 osób) oraz samochody osobowe a (1 144 osoby). Należy zaznaczyć, że w dużej części nie udało się ustalić sposobu wjazdu do RC. Najwięcej zatrzymywano ob. Syrii (20 387 osób, tj. 38,6%), Turcji (487 osób, tj. 29,6 %) oraz Afganistanu (224 osób, tj. 10 %).

6. W 2022 r. prowadzono postępowania wobec 277 osób zatrzymanych za pomocnictwo w nielegalnej migracji (wzrost o 225 osób w stosunku do 2021, tj. +432,7%). Wzrost spowodowany jest przede wszystkim falą migracji tranzytowej, z którą wiążą się zatrzymania przemytników. Na ujawnianie przemytników kładziony jest duży nacisk, ze względu na zagrożenie dla życia i zdrowia przewożonych migrantów. Zdarzało się, że podczas transportu, w pojazdach dostawczych czy ciężarowych znajdowały się 30 osobowe grupy migrantów.
7. Według poszczególnych regionów (województw), w których najczęściej ujawniano nielegalnych migrantów, pierwsze miejsce zajmuje Komenda Wojewódzka Policji w Brnie, gdzie łącznie ujawniono **14 130** osób (tj. 48,3 % ogólnej liczby nielegalnych migrantów). Na drugim miejscu KWP województwa zlińskiego (**6 241** osób, tj. 21,3%). Trzecie miejsce w statystykach zajęła KWP miasta stołecznego Praga (**3 044** osób, tj. 10,4%), a czwarte Dyrekcja Policji ds. Cudzoziemców (1085 osób, tj. 3,7%). Piąte miejsce zajmuje KWP województwa pilźnieńskiego 985 osób (tj. 3,3%). Razem te 5 jednostek ujawniło ok. 87% cudzoziemców w związku z nielegalnym pobytem.
8. Biorąc pod uwagę obywatelstwa, nielegalnej migracji w 2022 r. najczęściej dopuszczali się obywatele Syrii (20 981 osób, tj. 71,8 %), **Ukrainy** (2 850 osób, tj. 9,7 %), **Moldawii** (1010 osób, tj. 3,5 %), **Turcji** (772 osób, tj. 2,6 %) oraz **Gruzji** (309 osób, tj. 1 %).
9. Nielegalna migracja z wykorzystaniem sfałszowanych dokumentów podróży. Sfałszowanym dokumentem **w związku z nielegalnym pobytem** posłużyły się 259 osób (o 44 osoby mniej niż w 2021 r.). Najczęściej ujawniane osoby pochodziły z Syrii (131), Moldawii (47) i Ukrainy (23).
10. W 2022 r. **na zewnętrznej granicy Schengen** RC na nielegalnej migracji ujawniono 201 osób w porównaniu z rokiem 2021 doszło do spadku o 134 osoby. Najczęściej ujawniano ob. Gruzji (61osób), Rosji (32 osoby), Wielkiej Brytanii (14 osób) oraz Iranu (7 osób).
11. W 2022 r. w porównaniu do 2021 r. wzrosła liczba wydanych decyzji o zobowiązaniu do opuszczenia RC do **6 449** (+ 1 462). Decyzje najczęściej wydawano ob. Ukrainy (1 960 osób), ob. Syrii (1 382 osób) oraz Moldawii (991 osób).

POL

Śląski Oddział Straży Granicznej w Raciborzu

W II pół. 2022 r. Śląski Oddział SG realizował ustawowe zadania na terenie dwóch województw: śląskiego i opolskiego, równocześnie administrując południowym odcinkiem granicy państwowej RP o łącznej długości 445,34 km, w tym:

- 357,91 km granicy z Republiką Czeską,
- 87,43 km granicy z Republiką Słowacką.

W okresie II półrocza 2022 r. ujawniono 344⁵ (II pół 2021 r. – 266)⁶ ob. państw trzecich⁷, z czego najliczniejszą grupą byli Gruzini (102 – 30%). Kolejną nacją byli Ukraińcy (65). W obszarze nielegalnej pracy ujawniono 65 (78)⁸ ob. państw trzecich.

Podstawą zatrzymania cudzoziemców było:

- nielegalny pobyt – 242;
- przekroczenie granicy państwowej do/z RP – 97/3;
- nielegalna praca – 65⁹;
- w grupie tej znajdują się również 2 osoby przekazane (1 ob. Białorusi i 1 ob. Gruzji).

Nielegalna migracja w dalszym ciągu wykazywała charakter tranzytowy. Ukraińcy wykorzystując polskie wize do pracy po legalnym wjeździe do Polski migrowali do innych państw UE w celach zarobkowych lub odwiedzin.

Liczba ujawnionych ob. państw trzecich w II pół. 2022 r. **wzrosła o 29,3%** (więcej o 78 osób) w porównaniu do analogicznego okresu w 2021 r. Niezmienna pozostaje dominacja **ob. Ukrainy**, którzy w poprzednim okresie stanowili 47% ogółu zatrzymanych.

Od 2017 r. objęto monitoringiem wszystkie ujawnione zdarzenia przemytu ludzi w przestrzeniach zamkniętych samochodów ciężarowych jadących z kierunku Bałkanów. Wykryte zdarzenia zarówno w Polsce jak i w ościennych państwach członkowskich UE wskazują na samochody zarejestrowane głównie w Bułgarii, Rumunii, Turcji, a także Polsce. Podobnie wygląda również profil kierowców.

⁵ Dane na podstawie PWI za II półrocze 2022 r.

⁶ Dane na podstawie PWI za II półrocze 2021 r.

⁷ Obywatele państw spoza UE.

⁸ Dane własne SiS WAiWM ŚIOSG za II półrocze 2022 r.

⁹ Obywatele państw spoza UE, w tym osoby powierzające wykonywanie pracy.

W II pół. 2022 r. funkcjonariusze ŚIOSG w 16 zdarzeniach zatrzymali 22 AFG, 9 TUR, 9 MAR, 5 PAK, 4 IND, 3 NPL, 2 SYR, 2 LKA, 1 DZA i 1 VNM, którzy przyjechali do Polski w ukryciu w zamkniętych przestrzeniach pojazdów.

1. **02.07.2022 r. w m. Rogów** funkcjonariusze SG, po uzyskaniu informacji od funkcjonariuszy Policji, zatrzymali 2 ob. Turcji, bez dokumentów, którzy ukryci byli w nieustalonym samochodzie ciężarowym. Cudzoziemcy nielegalnie przekroczyli granicę w m. Gorzyczki.

Trasa: TUR-UNK-CZE-POL

2. **06.07.2022 r. w m. Łaziska** funkcjonariusze SG, po uzyskaniu informacji od funkcjonariuszy Policji, zatrzymali 3 ob. Maroka, bez dokumentów, którzy ukryci byli w nieustalonym samochodzie ciężarowym. Cudzoziemcy nielegalnie przekroczyli granicę w m. Gorzyczki.

Trasa: MAR-TUR-BGR-HUN-SVK-CZE-POL

3. **07.07.2022 r. w m. Cieszyn**, funkcjonariusze SG po uzyskaniu informacji od KAS zatrzymali 1 ob. DZA, który ukryty był w naczepie samochodu ciężarowego marki Mercedes na polskich nr rej. EPJ10056, nr rej. naczepy PO7YE26. Kierowca – ob. Polski. Kraj docelowy: Niemcy.

Trasa: DZA-TUR-GRC-MKD-SRB-ROU-HUN-SVK-CZE-POL

4. **29.07.2022 r. w m. Czechowice-Dziedzice** funkcjonariusze SG po przekazaniu informacji przez funkcjonariuszy Policji zatrzymali 2 ob. Pakistanu i 1 ob. Afganistanu, którzy podróżowali w ukryciu w nieustalonym samochodzie ciężarowym.

Trasa: PAK-IRN-TUR-SRB-ROU-HUN-SVK-POL

Trasa: AFG-PAK-IRN-TUR-SRB-ROU-HUN-SVK-POL

5. **16.08.2022 r. w m. Wodzisław Śląski**, funkcjonariusze SG po przekazaniu informacji przez funkcjonariuszy Policji zatrzymali 3 ob. Pakistanu, bez dokumentów, którzy ukryci byli w nieustalonym pojeździe ciężarowym. Granicę do RP przekroczyli z Czech.

Trasa: PAK-ROU-HUN-SVK-CZE-POL

6. **27.08.2022 r. w m. Jasienica** funkcjonariusze SG po przekazaniu informacji przez funkcjonariuszy Policji zatrzymali 3 ob. Nepalu i ob. Indii, bez dokumentów, którzy ukryci byli w nieustalonym pojeździe ciężarowym. Granicę do RP przekroczyli ze Słowacji.

Trasa 1: NPL-IND-UNK-ROU-HUN-SVK-POL

Trasa 2: IND-UNK-NLD-UNK-ROU-HUN-SVK-POL

7. **04.09.2022 r. w m. Żory** (parking przy dyskoncie Kaufland), funkcjonariusze SG po przekazaniu informacji od dyżurnego KMP Żory, zatrzymali 8 ob. Afganistanu, bez dokumentów. Podróżowali w naczepie samochodu ciężarowego na rumuńskich nr rej. OB04SWE, nr rej. naczepy MH38SWR. Granicę do Polski przekroczyli w m. Cieszyn. Nieustalony kraj docelowy.

8. **07.09.2022 r. w m. Żory** (Agencja Celną Cargo Partner) funkcjonariusze SG po przekazaniu informacji od dyżurnego KAS w Katowicach, zatrzymali 8 ob. Afganistanu, których ujawniono w naczepie tureckiego pojazdu ciężarowego marki Mercedes, o nr rej. 50DN973, naczepa nr. rej. 50DN077. Kierowcą był ob. Turcji. Kraj docelowy: nieznan.

Trasa: AFG-PAK-IRN-TUR-SRB-ROU-HUN-SVK-POL

9. **09.09.2022 r. w m. Milówka**, funkcjonariusze SG (po otrzymaniu informacji od funkcjonariusza SG z PSG w Rudzie Śląskiej), zatrzymali 2 ob. Maroka. Do Polski dostali się przez byłe przejście graniczne w Zwardoniu. Podróżowali ukryci w naczepie nieustalonego samochodu ciężarowego.

Trasa: MAR-TUR-GRC-MKD-SRB-HUN-SVK-POL

10. **29.09.2022 r. w m. Wiślica**, funkcjonariusze SG (po otrzymaniu informacji od Policji), zatrzymali 3 ob. Indii i 2 ob. Sri Lanki. Cudzoziemcy podróżowali ukryci w naczepie nieustalonego samochodu ciężarowego. Kraj docelowy: nieustalony.
11. **18.10.2022 r. w m. Zwardoń**, funkcjonariusze SG (f-sze PSG Bielsko-Biała w ramach współdziałania z WOŚ ŚIOSG), zatrzymali 7 ob. Turcji oraz 5 ob. Afganistanu, bez dokumentów. Do Polski dostali się ze Słowacji w m. Sól Bór. Podróżowali ukryci w naczepie samochodu ciężarowego marki Ford, o nr rej. SO 74852, kierowcą był ob. Gruzji.
12. **22.10.2022 r. w m. Zwardoń**, funkcjonariusze SG (f-sze PSG Bielsko-Biała), zatrzymali 2 ob. Maroka, bez dokumentów. Do Polski dostali się ze Słowacji. Podróżowali ukryci w naczepie nieustalonego samochodu ciężarowego.
13. **04.11.2022 r. w m. Ruda Śląska**, funkcjonariusze SG (f-sze PSG Ruda Śląska), zatrzymali 1 ob. Maroka, bez dokumentów. Podróżował ukryty w naczepie nieustalonego samochodu ciężarowego. Krajem docelowym była Francja.
14. **10.11.2022 r. w m. Tychy**, funkcjonariusze SG (f-sze PSG w Sosnowcu), zatrzymali 2 ob. Syrii, którzy podróżowali w ukryciu w nieustalonym samochodzie ciężarowym. Granicę przekroczyli w nieustalonym miejscu. Nie ustalono również kraju docelowego.
15. **10.11.2022 r. m. Gliwice**, funkcjonariusze SG (f-sze PSG w Rudzie Śląskiej), zatrzymali 1 ob. Wietnamu, który podróżował w ukryciu w busie. Granicę przekroczył w nieustalonym miejscu. Nie ustalono również kraju docelowego.
16. **15.12.2022 r. w m. Knurów**, funkcjonariusze SG (f-sze PSG w Rudzie Śląskiej), zatrzymali 1 ob. Maroka, który podróżował w ukryciu w samochodzie ciężarowym. Granicę przekroczyli ze Słowacji. Nie ustalono kraju docelowego.

Trasa: MAR-TUR-BGR-SRB-HUN-SVK-POL-NN

Kolejnym monitorowanym zagrożeniem jest **nielegalna migracja z Aten** lub innych portów Grecji. W II poł. 2022 r. W MPL w Katowicach-Pyrzowicach odnotowano 20 zdarzeń, w których udział brało 24 obywateli państw trzecich. Poniżej zaprezentowano wszystkie zdarzenia wykryte w II poł. 2022 r. w MPL w Katowicach-Pyrzowicach:

1. **11 sierpnia**¹⁰ funkcjonariusze PSG w Katowicach-Pyrzowicach w ramach kontroli legalności pobytu na terytorium RP, wylegitymowali cudzoziemca (**ob. Indii**), po przylocie samolotu rejsowego linii Wizzair z Aten. Mężczyzna okazał do kontroli podrobiony induski paszport, podrobioną wizę hiszpańską oraz podrobiony stempel hiszpański.

¹⁰ IOZ PSG w Katowicach-Pyrzowicach nr 25/IOZ/KP/2022

Trasa: IND → Dubaj → SRB → GRC → POL → *Portugalia*

2. **15 sierpnia**¹¹ funkcjonariusze PSG w Katowicach-Pyrzowicach w ramach kontroli legalności pobytu na terytorium RP, wylegitymowali cudzoziemca (**ob. Indii**), po przylocie samolotu rejsowego linii Wizzair z Aten. Mężczyzna okazał do kontroli podrobiony induski paszport, podrobioną wizę hiszpańską oraz podrobiony stempel hiszpański.

Trasa: IND → SRB → GRC → POL → *Hiszpania*

3. **15 września**¹² funkcjonariusze PSG w Katowicach-Pyrzowicach wylegitymowali cudzoziemca – ob. Syrii, po przylocie samolotu rejsowego linii Wizzair z Aten. Mężczyzna okazał do kontroli podrobiony słowacki paszport.

Trasa: SYR → TUR → GRC → POL → *Niemcy*

4. **22 września**¹³ funkcjonariusze PSG w Katowicach-Pyrzowicach wylegitymowali cudzoziemca (ob. Syrii), po przylocie samolotu rejsowego linii Wizzair z Aten. Mężczyzna okazał do kontroli cudzy oryginalny bułgarski dowód osobisty. Po dokonaniu sprawdzeń w bazie danych SIS II ustalono, że dokument widnieje jako utracony.

Trasa: SYR → TUR → GRC → POL → *Niemcy*

5. **26 września**¹⁴ funkcjonariusze PSG w Katowicach-Pyrzowicach wylegitymowali cudzoziemca (ob. Syrii), po przylocie samolotu rejsowego linii Wizzair z Aten. Mężczyzna okazał do kontroli cudzy oryginalny bułgarski dowód osobisty. Po dokonaniu sprawdzeń w bazie danych SIS II ustalono, że dokument widnieje jako utracony.

Trasa: SYR → TUR → GRC → POL → *Niemcy*

6. **6 października**¹⁵ funkcjonariusze PSG w Katowicach-Pyrzowicach wylegitymowali cudzoziemca (ob. Syrii), po przylocie samolotu rejsowego linii Wizzair z Aten. Mężczyzna okazał do kontroli podrobiony niemiecki dowód osobisty. Po dokonaniu sprawdzeń w bazie danych SIS II ustalono, że dokument widnieje jako utracony.

Trasa: SYR → TUR → IRQ → GRC → POL → *Niemcy*

7. **13 października**¹⁶ funkcjonariusze PSG w Katowicach-Pyrzowicach wylegitymowali cudzoziemca – ob. Syrii, po przylocie samolotu rejsowego linii Wizzair z Aten. Mężczyzna okazał do kontroli podrobiony duński paszport.

Trasa: SYR → TUR → GRC → POL → *Niemcy*

¹¹ IOZ PSG w Katowicach-Pyrzowicach nr 25/IOZ/KP/2022

¹² IOZ PSG w Katowicach-Pyrzowicach nr 29/IOZ/KP/2022

¹³ IOZ PSG w Katowicach-Pyrzowicach nr 32/IOZ/KP/2022

¹⁴ IOZ PSG w Katowicach-Pyrzowicach nr 32/IOZ/KP/2022

¹⁵ IOZ PSG w Katowicach-Pyrzowicach nr 34/IOZ/KP/2022

¹⁶ IOZ PSG w Katowicach-Pyrzowicach nr 35/IOZ/KP/2022

8. **20 października**¹⁷ funkcjonariusze PSG w Katowicach-Pyrzowicach wylegitymowali cudzoziemca – ob. Iraku, po przylocie samolotu rejsowego linii Wizzair z Aten. Mężczyzna okazał do kontroli podrobiony polski dowód osobisty.

Trasa: IRQ → TUR → GRC → POL → *Niemcy*

9. **20 października**¹⁸ funkcjonariusze PSG w Katowicach-Pyrzowicach wylegitymowali cudzoziemca – ob. Iraku, po przylocie samolotu rejsowego linii Wizzair z Aten. Mężczyzna okazał do kontroli podrobiony polski dowód osobisty.

Trasa: IRQ → TUR → GRC → POL → *Niemcy*

10. **24 października**¹⁹ funkcjonariusze PSG w Katowicach-Pyrzowicach wylegitymowali cudzoziemca – ob. Syrii, po przylocie samolotu rejsowego linii Wizzair z Aten. Mężczyzna do kontroli okazał cudzy oryginalny polski dowód osobisty.

Trasa: SYR → bd → GRC → POL → *Niemcy*

11. **27 października**²⁰ funkcjonariusze PSG w Katowicach-Pyrzowicach wylegitymowali cudzoziemca – ob. Syrii, po przylocie samolotu rejsowego linii Wizzair z Aten. Mężczyzna okazał do kontroli cudzy oryginalny hiszpański dowód osobisty oraz podrobiony francuski dowód osobisty.

Trasa: SYR → TUR → GRC → POL → *Niemcy*

12. **30 października**²¹ funkcjonariusze PSG w Katowicach-Pyrzowicach wylegitymowali cudzoziemca – ob. Syrii, po przylocie samolotu rejsowego linii Wizzair z Aten. Mężczyzna do kontroli okazał podrobiony polski dowód osobisty.

Trasa: SYR → bd → GRC → POL → *Niemcy*

13. **6 listopada**²² funkcjonariusze PSG w Katowicach-Pyrzowicach, po przylocie samolotu rejsowego linii Wizzair z Aten, wylegitymowali 2 cudzoziemców – ob. Syrii, który do kontroli okazał podrobiony czeski dowód osobisty oraz ob. Afganistanu, który do kontroli okazał podrobiony włoski dowód osobisty.

Trasa: SYR → bd → GRC → POL → *Niemcy*

Trasa: AFG → IRN → TUR → GRC → POL → *Niemcy*

14. **9 listopada**²³ funkcjonariusze PSG w Katowicach-Pyrzowicach wylegitymowali cudzoziemca – ob. Syrii, po przylocie samolotu rejsowego linii Wizzair z Aten. Mężczyzna do kontroli okazał podrobiony hiszpański dowód osobisty.

¹⁷ IOZ PSG w Katowicach-Pyrzowicach nr 36/IOZ/KP/2022

¹⁸ IOZ PSG w Katowicach-Pyrzowicach nr 36/IOZ/KP/2022

¹⁹ IOZ PSG w Katowicach-Pyrzowicach nr 37/IOZ/KP/2022

²⁰ IOZ PSG w Katowicach-Pyrzowicach nr 38/IOZ/KP/2022

²¹ IOZ PSG w Katowicach-Pyrzowicach nr 39/IOZ/KP/2022

²² IOZ PSG w Katowicach-Pyrzowicach nr 40/IOZ/KP/2022

²³ IOZ PSG w Katowicach-Pyrzowicach nr 41/IOZ/KP/2022

Trasa: SYR → TUR → GRC → POL → *Belgia*

15. **13 listopada**²⁴ funkcjonariusze PSG w Katowicach-Pyrzowicach wylegitymowali 2 cudzoziemców – ob. Syrii, po przylocie samolotu rejsowego linii Wizzair z Aten. Jeden z mężczyzn do kontroli okazał podrobiony belgijski dowód osobisty, a drugi do kontroli okazał cudzy oryginalny meksykański paszport.

Trasa: SYR → TUR → GRC → POL → *Niemcy*

16. **16 listopada**²⁵ funkcjonariusze PSG w Katowicach-Pyrzowicach wylegitymowali cudzoziemca – ob. Syrii, po przylocie samolotu rejsowego linii Wizzair z Aten. Mężczyzna do kontroli okazał podrobiony polski dowód osobisty.

Trasa: IRQ → TUR → GRC → POL → *Niemcy*

17. **20 listopada**²⁶ funkcjonariusze PSG w Katowicach-Pyrzowicach wylegitymowali 2 cudzoziemców – ob. Syrii, po przylocie samolotu rejsowego linii Wizzair z Aten. Jeden z mężczyzn do kontroli okazał podrobiony duński paszport, a drugi do kontroli okazał podrobiony czeski paszport.

Trasa: SYR → TUR → GRC → POL → *Niemcy*

18. **2 grudnia**²⁷ funkcjonariusze PSG w Katowicach-Pyrzowicach wylegitymowali cudzoziemca – ob. Syrii, po przylocie samolotu rejsowego linii Wizzair z Aten. Mężczyzna do kontroli okazał cudzy oryginalny hiszpański dowód osobisty.

Trasa: SYR → bd → GRC → POL → *NV*

19. **4 grudnia**²⁸ funkcjonariusze PSG w Katowicach-Pyrzowicach wylegitymowali cudzoziemca – ob. Syrii, po przylocie samolotu rejsowego linii Wizzair z Aten. Mężczyzna do kontroli okazał podrobiony czeski dowód osobisty.

Trasa: SYR → TUR → GRC → POL → *Niemcy*

20. **28 grudnia**²⁹ funkcjonariusze PSG w Katowicach-Pyrzowicach wylegitymowali cudzoziemca – ob. Syrii, po przylocie samolotu rejsowego linii Wizzair z Aten. Mężczyzna do kontroli okazał cudzy oryginalny bułgarski dowód osobisty.

Trasa: SYR → TUR → GRC → POL → *Niemcy*

²⁴ IOZ PSG w Katowicach-Pyrzowicach nr 42/IOZ/KP/2022

²⁵ IOZ PSG w Katowicach-Pyrzowicach nr 44/IOZ/KP/2022

²⁶ IOZ PSG w Katowicach-Pyrzowicach nr 44/IOZ/KP/2022

²⁷ IOZ PSG w Katowicach-Pyrzowicach nr 45/IOZ/KP/2022

²⁸ IOZ PSG w Katowicach-Pyrzowicach nr 45/IOZ/KP/2022

²⁹ IOZ PSG w Katowicach-Pyrzowicach nr 2/IOZ/KP/2023

Granica lotnicza zewnętrzna

W strukturze Śląskiego Oddziału Straży Granicznej w II pół. 2022 r. funkcjonowała jedna placówka SG w Katowicach-Pyrzowicach, która kontrolowała lotniczy ruch graniczny z państwami spoza strefy Schengen, realizując zadania na zewnętrznej granicy Unii Europejskiej. Na granicy lotniczej zewnętrznej UE ujawniono 89 cudzoziemców (w tym 66 ob. GEO, 11 ob. TUR, 6 ob. UKR, 2 ob. PAK, 1 ob. RUS, 1 ob. KAZ, 1 ob. AFG i 1 ob. KOS).

Wśród wszystkich powyższych zdarzeń w LPG ogółem ujawniono u cudzoziemców **58³⁰** sfalszowanych dokumentów.

Rodzaj fałszerstwa	Obywatelstwo cudzoziemca	Rodzaj sfalszowanego dokumentu	Organ wydający	Liczba
podrobienie	Gruzja	prawo jazdy	Władze Rosji	2
			Władze Gruzji	1
			Władze Ukrainy	1
			Władze Armenii	1
			Władze Grecji	1
		dowód osobisty	Władze Grecji	1
	paszport	Władze Włoch	2	
	Afganistan	dowód osobisty	Władze Włoch	1
			Wójt gm. Trzebowniko	1
	Indie	stempel kontrolerski	Władze Hiszpanii	2
			Władze Indii	1
		paszport	Władze Indii	1
		dokument pobytowy	Władze Hiszpanii	2
	Irak	dowód osobisty	Burmistrz Wągrowca	2
			Władze Rumunii	2
	Pakistan	dokument pobytowy	Konsul w Ankarze	2
		prawo jazdy	Władze Pakistanu	1
Syria	dowód osobisty	Prezydent m. Gdynia	2	

³⁰ Dane na podstawie raportu z CBD SG SWK z dnia 02.02.2023 r. godz. 11:05.

			Władze Rumunii	2
			Władze Czech	2
			Władze Niemiec	1
			Władze Francji	1
			Władze Hiszpanii	1
			Władze Belgii	1
		paszport	Władze Słowacji	1
			Władze Danii	1
			Władze Czech	1
podrobienie RAZEM				37
cudzy oryginalny	Syria	dowód osobisty	Władze Bułgarii	3
			Władze Hiszpanii	2
			Prezydent m. Białystok	1
		paszport	Władze Meksyku	1
cudzy oryginalny RAZEM				7
wyłudzenie	Gruzja	dokument pobytowy	Konsulat w Tbilisi	3
		inny	GITD	1
		zaświadczenie ADR (poza kontrolą przewozu towarów niebezpiecznych)	Władze Gruzji	1
	Turcja	dokument pobytowy	Konsul w Ankarze	1
wyłudzenie RAZEM				6
przerobienie	Gruzja	oświadczenie o pow. pracy cudzoziemcowi	PUP w Opolu	1
			PUP w Gdańsku	1
			PUP w Tarnowie	1
	Indie	paszport	Władze Indii	1
	Pakistan	inny	Wojewoda Kujawsko-Pomorski	2
	Syria	dowód osobisty	Władze Włoch	1
przerobienie RAZEM				7
RAZEM				58

Dyrekcja Wojewódzka Policji Województwa Morawsko-Śląskiego

W analizowanym okresie II półroczu 2022 r. działania Policji ds. Cudzoziemców w dalszym ciągu były naznaczone konfliktem wojennym na Ukrainie. Funkcjonariusze Policji ds. Cudzoziemców Dyrekcji Wojewódzkiej Policji w Ostrawie byli wysłani do bezpośredniego monitoringu obywateli Ukrainy oraz pojazdów na wjeździe i wyjeździe do/z Republiki Czeskiej na granicy ze Słowacją. Następnie działania policji zostały przeniesione Wojewódzkich Centrów Pomocy Ukrainie (KACPU). Funkcjonariusze Policji ds. Cudzoziemców we współpracy z pozostałymi służbami zintegrowanego systemu ratunkowego oraz pracownikami Ministerstwa Spraw Wewnętrznych zabezpieczali rejestrację ukraińskich uchodźców. W trakcie 2022 r. doszło do wyraźnego wzrostu nielegalnej migracji tranzytowej na szlaku bałkańskim, co miało również znaczący wpływ na Dyrekcję Wojewódzką Policji w Ostrawie. W związku z gwałtownym wzrostem nielegalnej migracji tranzytowej przez terytorium RC czeski rząd podjął decyzję o tymczasowym przywróceniu kontroli granicznej na granicy ze Słowacją. TPKG obowiązywało od 29.09.2022 do 25.01.2023 r.. Obejmowało 251 km odcinek granicy, w tym 27 przejść granicznych.

Odcinek granicy ze Słowacją

W celu sprawdzenia przygotowania Policji RC do pełnienia zadań z zakresu zapewnienia bezpieczeństwa wewnętrznego i ochrony granic, w sierpniu 2022 r. przeprowadzono 2 dniowe ćwiczenia z koordynacji TPKG, w których uczestniczyła również Administracja Celna oraz Armia RC. W ramach przeprowadzonych ćwiczeń prowadzono działania w 5 przejściach granicznych oraz na 49,1 kilometrowym odcinku granicy zielonej. Ćwiczenia pokazały, że Policja RC, w współdziałaniu z celnikami i wojskiem jest przygotowana do ewentualnego przewrócenia kontroli granicznej na granicach wewnętrznych.

Następnie na obszarze czesko-słowackiego pogranicza województwa morawsko-śląskiego przeszła największa w historii fala nielegalnych migrantów ze szlaku bałkańskiego i Turcji. W 2 półroczu 2022 r. odnotowano zwiększony ruch cudzoziemców, przemieszczających się zazwyczaj w grupach. Cudzoziemcy pochodzili zazwyczaj z obozów dla uchodźców w południowej Europie i Turcji, gdzie zawnioskowali o ochronę międzynarodową. Później przy pomocy „przewodników-przemytników” w sposób zorganizowany byli przewożeni do w samochodach dostawczych lub osobowych tzw. szlakiem bałkańskim, na którym Czechy są jedynie krajem tranzytowym. Państwami docelowymi dla migrantów były kraje Europy zachodniej (Niemcy, Belgia, Niderlandy). Wśród ujawnianych migrantów dominowali obywatele państw trzecich (Syria, Pakistan, Somalia, Turcja).

Ta sytuacja doprowadziła do tego, że czeski rząd podjął decyzję o tymczasowym przywróceniu kontroli granicznej na granicy ze Słowacją. TPKG obowiązywało od 29.09.2022 do 25.01.2023 r. Obejmowało 251 km odcinek granicy zielonej oraz 27 przejść granicznych. Na odcinku pozostającym w zasięgu terytorialnym Dyrekcji Wojewódzkiej Policji w Ostrawie kontrola graniczna odbywała się

w czterech drogowych przejściach granicznych, stacjach kolejowych i na tzw. granicy zielonej. Kontrola graniczna była ukierunkowana na nielegalną migrację tranzytową, sprawdzano wszystkie środki transportu pod kątem przewozu, nielegalnych migrantów, kontrolowano również wszystkie osoby przekraczające granicę. W ramach tych kontroli ujawniano cudzoziemców, którzy spełniali warunki do odmowy wjazdu na terytorium RC (np. brak dokumentów uprawniających do wjazdu i pobytu na terytorium UE). Podobne kontrole prowadzono na kolei, w składach pociągów na pierwszej stacji kolejowej w RC. Wśród ujawnianych osób ponownie dominowali ob. Syrii.

Podczas tymczasowego przywrócenia kontroli granicznej w ramach prowadzonych działań od 25.11.2022 r. realizowano wspólne czesko-słowackie patrole w wytypowanych łączeniach kolejowych na terytorium RS, przy czym w 2 połowie 2022 r. ogółem skontrolowano 22842 podróżnych i nie dopuszczono do dalszej podróży 10 ob. Syrii.

Podczas tymczasowego przywrócenia kontroli granicznej w ramach prowadzonych działań zrealizowano 276 przekazania stronie słowackiej tzw. szybką drogą (przesłanie informacji stronie słowackiej i przekazanie lub puszczenie osoby z powrotem na terytorium RS).

Odcinek granicy z Polską

W drugiej połowie 2022 r. w związku z tymczasowym przywróceniem kontroli granicznej na granicy ze Słowacją, ze względu na braki kadrowe nie realizowano wspólnych patroli ze stroną polską.

W ramach umowy readmisyjnej z Polską w II półroczu 2022 r. nie przekazywano osób.

Dyrekcja Wojewódzka Policji Województwa Ołomunieckiego.

Na działania Wydziału ds. Cudzoziemców DWP w Ołomuńcu na granicy państwowej z Polską, w II półroczu 2022 r., podobnie jak w pierwszym miał wpływ wybuch konfliktu wojennego w Ukrainie i związana z nim fala migracyjna obywateli Ukrainy, którzy uciekają z ojczyzny przed wojną. Kolejnym czynnikiem, który w II półroczu 2022 r. znacznie wpływał na działania Wydziału ds. Cudzoziemców DWP w Ołomuńcu była wzrastająca liczba nielegalnych migrantów z północnej Afryki i Azji tranzytujących przez terytorium RC. Kontrole na polsko-czeskim pograniczu prowadzono wrywkowo i były one ukierunkowane na kontrolę legalności pobytu cudzoziemców, kontrolę dokumentów. W II pół. 2022 przywrócono realizację wspólnych polsko-czeskich patroli.

II. Rozwój na obszarze nielegalnych pobytów

POL

Odcinek granicy z Czechami

Ogółem w Śląskim Oddziale Straży Granicznej w II poł. 2022 r. ujawniono 27 przypadków mających związek z nielegalną migracją ob. państw trzecich na polsko-czeskim odcinku granicy. Głównym zjawiskiem była nielegalna migracja ob. Afganistanu – 16, co stanowiło 59% wszystkich cudzoziemców, którzy naruszyli przepisy związane z przekraczaniem granicy RP. Przekraczanie granicy RP wbrew przepisom wynikało z ukrycia (17), braku dokumentów (7), sfalszowania dokumentów (2) oraz przeterminowania pobytu w innym PC UE/Schengen (1).

Cudzoziemcy najczęściej zatrzymywani byli na szlaku E75 (A1 – przypadków, DK 52 – 6 przypadków). Najczęściej podróżowali samochodami ciężarowymi (18) i autobusami (7).

W II pół. 2021 r. w Śląskim Oddziale Straży Granicznej ujawniono 34 ob. państw trzecich naruszających przepisy migracyjne na odcinku granicy z RC, tym samym w bieżącym okresie odnotowano 20,6% spadek.

W odniesieniu do Straży Granicznej ogółem w II poł. 2022 r. ujawniono 186 (w II poł. 2021 r. – 278) ob. państw trzecich naruszających przepisy migracyjne na odcinku granicy z RC. Stanowi to spadek liczby przypadków o 33,1%.

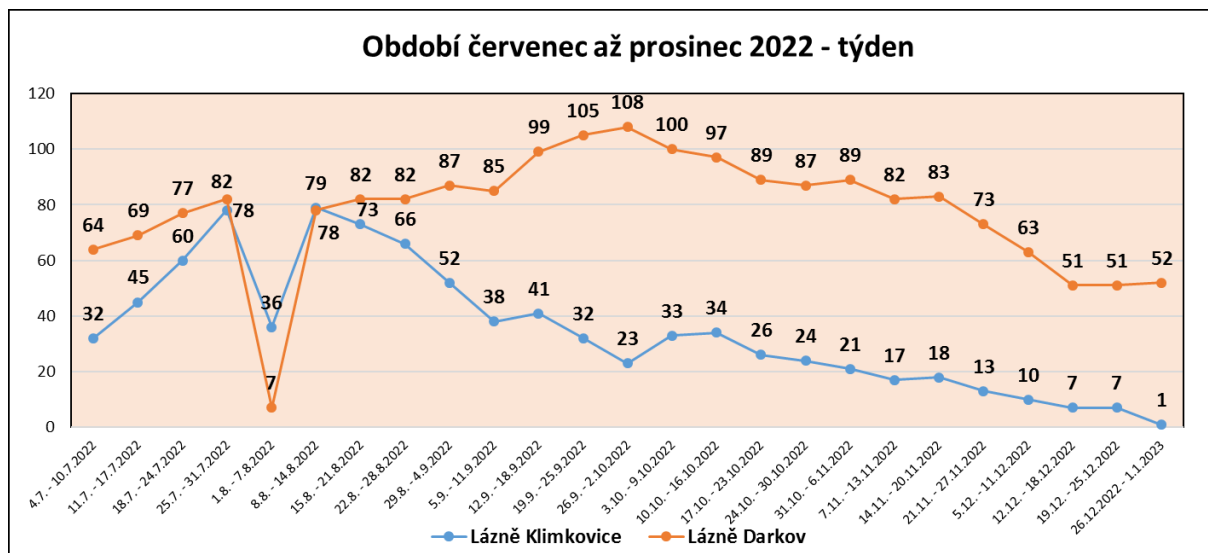
CZE

Dyrekcja Wojewódzka Policji Województwa Morawsko-Śląskiego

Jak już napisano w poprzedniej części zagadnienie legalności pobytu cudzoziemców w 2 połowie 2022 r. skupiało się przede wszystkim na wrywkowych kontrolach legalności pobytu, których celem było sprawdzenie, czy cudzoziemcy wypełniają obowiązki i wymogi uprawniające do wjazdu i pobytu na terytorium Republiki Czeskiej. W analizowanym okresie przeprowadzono 8 952 klppodcza których skontrolowano 9229 cudzoziemców.

Tak jak we wcześniejszych latach, obszarem nielegalnej migracji, którym zajmowała się w analizowanym okresie policja cudzoziemska są przypadki naruszeń ustawy o pobycie cudzoziemców (nr 326/1999 Dz.U.) na terytorium Republiki Czeskiej. Chodzi o obywateli Libii, Arabii Saudyjskiej, Egiptu i Kuwejtu przebywających w ośrodkach sanatoryjnych Klimkovice i Karviná-Darkov, po upływie pobytu legalnego wynikającego z wizy.

Od 29.09.2023 r. większość sił policyjnych została przesunięta do realizacji TPKG na granicy ze Słowacją. W ramach przywrócenia kontroli granicznej na granicy państwowej ze Słowacją w związku z nielegalną migracją ujawniono 466 cudzoziemców (głównie ob. Syrii, Turcji i Pakistanu), skontrolowano 836 212 osób oraz 485982 środków transportu. Największa część spraw karnych prowadzonych przez Policję ds. cudzoziemców dotyczyła nielegalnego pobytu ob. państw trzecich m.in. nie wykonania decyzji opuszczenia kraju lub fałszowania dokumentów. Większość spraw karnych realizowanych w związku z TPKG na granicy ze Słowacją dotyczyła przestępstw organizowania i umożliwiania nielegalnego przekraczania granicy.

Dyrekcja Wojewódzka Policji Województwa Olomunieckiego

Republika Czeska w 2022 r. zmagala się z ogromnym wzrostem nielegalnej migracji tranzytowej. Większość cudzoziemców wjechała do Czech z terytorium Słowacji. W przeważającej większości ujawnionych przypadków chodziło o obywateli państw trzecich, przede wszystkim Syrii (ok. 93%). W ich przypadku ze względu na aktualną sytuację politykę i bezpieczeństwo wewnętrzne w kraju pochodzenia, istnieje przeszkoda do powrotu, tzn. prawo międzynarodowe zabrania im powrotu do ojczyzny.

W obszarze postępowań administracyjnych prowadzonych przez Wydział ds. Cudzoziemców DWP w Ołomuńcu w drugim półroczu 2022 r. doszło do wyraźnego wzrostu wszczętych postępowań wobec cudzoziemców, którzy w przebywali w Republice Czeskiej bez zezwolenia na pobyt. Wydział ds. Cudzoziemców DWP w Ołomuńcu w analizowanym okresie wszczął 123 postępowania administracyjnych w związku ze zobowiązaniem do wyjazdu. W 121 przypadkach chodziło o sprawy dot. nielegalnego pobytu, pozostałe 2 dotyczyły nielegalnego zatrudnienia. Ponad połowa spośród postępowań dot. nielegalnego

pobytu cudzoziemców dotyczyła ob. Syrii (59), którzy wjechali do RC nielegalnie. W porównaniu statystycznym z II półroczem 2021 r., doszło do wzrostu wszczętych postępowań dot. nielegalnego pobytu o 266%.

W związku zagrożeniem dla bezpieczeństwa publicznego związanym z wzrostem nielegalnej migracji wtórnej, zwiększoną aktywnością zorganizowanych grup przemytniczych i pogarszającą się sytuacją na zewnętrznych granicach UE, Rząd Republiki Czeskiej podjął decyzję o wprowadzeniu od 29 września 2022 r. tymczasowego przywrócenia kontroli granicznej na granicy z Republiką Słowacką, która zakończyła się 4 lutego 2023 r..

W II półroczu 2022 r. prowadzono 9 postępowań karnych dot. Cudzoziemców i dotyczyły one:

- 4 x nie wykonania decyzji urzędowej. Dotyczyła cudzoziemców, którzy pomimo wydanych zobowiązań do wyjazdu nie opuścili RC (2x SVK, 2x MDA, 1x POL). W przypadku obywatela Polski przy kontroli ustalono, że osoba znajduje się na wykazie osób niepożądanych, dwukrotnie otrzymał decyzje o zobowiązaniu do wyjazdu z RC, których nie respektował. Postępowanie karne zakończono wydaniem wyr. o 4 letnim zakazie wjazdu do RC oraz kara pieniężna w wysokości 20 000 koron czeskich.
- 3 x podrobienia i przerobienia dokumentów- (1 x MDA, 1x RUS, 1x BGR) ob. Federacji Rosyjskiej podczas kontroli drogowej posłużył się podrobionymi czeskim dowodem osobistym oraz prawem jazdy. Ob. Bułgarii podczas kontroli posłużył się podrobionym ukraińskim prawem jazdy. Natomiast ob. Mołdawii będąc pod wpływem alkoholu spowodował wypadek drogowy, ujawniono podrobione mołdawskie prawo jazdy wystawione na jego nazwisko, cudzoziemiec nigdy nie posiadał prawa jazdy.
- 1 x - naruszenie praw innej osoby. Obywatel Mongolii, na egzaminie z języka podszył się pod inną osobę narodowości mongolskiej, aby zdać egzamin z języka czeskiego, który jest niezbędny do uzyskania pozwolenia na pobyt stały w RC.
- 1x- pomocnictwo w nielegalnym pobycie na terytorium RC. Obywatelka Czech poprzez małżeństwo z ob. Macedonii umożliwiła mu pobyt w RC, czym dopuściła się przestępstwa pomocnictwa w nielegalnym pobycie.

III. Pseudolegalne metody wjazdu

POL

Śląski Oddział Straży Granicznej w Raciborzu

Odcinek z Republiką Czeską

Na terytorium woj. śląskiego i opolskiego, graniczących z RC w II pół. 2022 r. ujawniono 43 przypadki związane z wyłudzeniem polskich wiz (42 ob. BLR oraz 1 ob. UZB). Wszystkie z nich to wizy

długoterminowe krajowe D, w tym głównie wydane celem: wykonywania pracy przez cudzoziemca na podstawie oświadczenia o powierzeniu wykonywania pracy (38), wykonywania pracy innej (4) i wykonywania pracy przez cudzoziemca na podstawie zezwolenia na pracę sezonową (1). Najwięcej wiz wydano w polskich placówkach konsularnych w Mińsku (17), Brześciu (11) oraz Grodnie (11). Cudzoziemcy wykorzystywali wizy w celu nielegalnej migracji do innych krajów UE w celach zarobkowych lub odwiedzin lub nie podejmowali zatrudnienia w Polsce, a wiza jedynie miała im umożliwić legalny wjazd do RP. Cudzoziemcy wykorzystywali liberalne polskie przepisy wizowe, które umożliwiają im szybkie i stosunkowo tanie uzyskanie dokumentu legalizującego wjazd i pobyt w RP.

W porównaniu do II półrocza 2021 r. odnotowano 65% spadek, kiedy wykryto 123 wyłudzone wizy (120 ob. UKR, 2 ob. RUS i 1 ob. MDA).

CZE

Dyrekcja Wojewódzka Policji Województwa Morawsko-Śląskiego.

W analizowanym okresie nie odnotowano nowych metod i trendów obejścia procedur służących do wjazdu i pobytu na terytorium RC. Od lutego do końca 2022 r., w związku z konfliktem wojennym na Ukrainie Policja RC wykonywała szereg zadań mających na celu przyjęcie fali uciekinierów z Ukrainy. Działania policji we współpracy z pozostałymi służbami zintegrowanego systemu ratunkowego oraz pracownikami Ministerstwa Spraw Wewnętrznych koncentrowały się na udzielaniu ochrony międzynarodowej i wystawianiu wiz na pobyt powyżej 90 dni. W związku z konfliktem wojennym na Ukrainie podczas przyznawania ochrony tymczasowej pojawiły się przypadki tzw. „turystyki zasiłkowej”. Funkcjonariusze morawsko-śląskiej Policji odnotowali przypadki, w których osoby posiadające podwójne obywatelstwo (UKR/HUN) próbowały uzyskać ochronę czasową przedstawiając ukraińskie paszporty uzyskując tym samym możliwość korzystania z zasiłku socjalnego). Ten modus operandi udało się zatrzymać dzięki przyjęciu odpowiedniej regulacji prawnej na poziomie europejskim. W lipcu 2022 r. powstała europejska baza wydawanych wiz, która uzupełniano na bieżąco w chwili składania wniosku o ochronę międzynarodową w danym państwie członkowskim.

Dyrekcja Wojewódzka Policji Województwa Ołomunieckiego.

W analizowanym okresie nie odnotowano nowych metod i trendów obejścia procedur służących do wjazdu i pobytu na terytorium RC. Prowadzono kilka postępowań dotyczących „podejrzanych” małżeństw, w których dopatrywano się ewentualnego ryzyka organizowania nielegalnej migracji w województwie ołomunieckim. Nie mniej w porównaniu do analogicznego okresu r. 2021 obserwuje się znaczny spadek sprawdzanych związków małżeńskich. Wynika to przede wszystkim ze zmiany statusu ob. Ukrainy, którzy we wcześniejszych latach stanowili największą grupę cudzoziemców zawierających „podejrzane” małżeństwa. W analizowanym okresie udało się przeprowadzić postępowanie karne wobec ob. Czech (patrz przypadek opisany w poprzednim punkcie).

IV. Sfałszowane dokumenty

POL

Śląski Oddział Straży Granicznej w Raciborzu

W Śląskim Oddziale Straży Granicznej w II pół. 2022 r. na wszystkich odcinkach granicy ujawniono 58 przypadków³¹ związanych z fałszerstwem dokumentów (bez wyłudzonych wiz), w tym w PSG Katowicach-Pyrzowicach – 55, w PSG w Bielsku-Białej (2) oraz w PSG w Opolu (1).

CZE

Dyrekcja Wojewódzka Policji Województwa Morawsko-Śląskiego

W II półroczu 2022 r. w ramach działań policji ds. Cudzoziemców ujawniono 13 sfałszowanych dokumentów, którymi posłużyli się cudzoziemcy oraz ob. Czech podczas kontroli drogowych lub legalności pobytu. Były to: 3 ukraińskie prawa jazdy, gruzińskie i czeskie prawo jazdy, austriacki i ukraiński paszport. W pozostałych przypadkach były to sfałszowane i nieistniejące dokumenty oraz 2 osoby posłużyły się cudzymi dokumentami - na podobieństwo.

Dyrekcja Wojewódzka Policji Województwa Ołomunieckiego

W drugim półroczu 2022 r. badaniu poddano 4 dokumenty. Obywatel Federacji Rosyjskiej podczas kontroli drogowej posłużył się podrobionymi czeskim dowodem osobistym oraz prawem jazdy. Obywatel Bułgarii podczas kontroli posłużył się podrobionym ukraińskim prawem jazdy. Natomiast ob. Mołdawii będąc pod wpływem alkoholu spowodował wypadek drogowy, ujawniono podrobione mołdawskie prawo jazdy wystawione na jego nazwisko, cudzoziemiec nigdy nie posiadał prawa jazdy. We wszystkich przypadkach po analizie dokumentów ustalono, że są to dokumenty całkowicie podrobione.

³¹ CBD SG SWK Raport PP_ Fałszerstwa dokumentów w ŚIOSG za okres II pół. 2022 r. z dnia 02.02.2023 r. godz. 11:05.

V. Nadużywanie procedury uchodźczej

POL

Śląski Oddział Straży Granicznej w Raciborzu

W II pół. 2022 r. w ŚŁOSG przyjęto 36 wniosków o udzielenie ochrony międzynarodowej (48 osób – 33 BLR, 11 UKR, 1 ARM, 1 NGA, 1 MAR, 1 - INNE).

W II pół. 2021 r. w ŚŁOSG przyjęto 24³² wnioski o udzielenie ochrony międzynarodowej (34 osoby – 14 BLR, 11 AFG, 4 UKR, 2 IRN, 1 PAK, 1 SYR, 1 RUS).

W II pół. 2022 r. odnotowano 2 przekazania w ramach procedur rozporządzenia Dublin III do RP (1 BLR oraz 1 GEO).

W II pół. 2021 odnotowano 5 przekazania w ramach procedur rozporządzenia Dublin III do RP (2 UKR, 2 BLR, 1 GEO).

CZE

Dyrekcja Wojewódzka Policji Województwa Morawsko-Śląskiego

Wydział ds. Cudzoziemców zgodnie z obowiązującymi przepisami prawnymi nie jest uprawniony do prowadzenia postępowań o udzielenie ochrony międzynarodowej, włącznie z ochroną uzupełniającą. W zasięgu terytorialnym działania Dyrekcji Wojewódzkiej Policji w Ostrawie znajduje się ośrodek dla cudzoziemców w Havířově-Suché, pozostaje on w gestii Administracji Ośrodków dla Uchodźców MSW RC. Przebywają w nim wnioskodawcy o ochronę międzynarodową.

Dyrekcja Wojewódzka Policji Województwa Olomunieckiego

W analizowanym okresie nie odnotowano wniosków o ochronę międzynarodową w formie azylu. Aktualnie instytucje wyznaczone do przyjmowania i prowadzenia procedur azylowych w Czechach obserwują zjawisko, w którym część cudzoziemców, którzy nie opuścili RC po upływie terminu pobytu, udają się bezpośrednio do ośrodka recepcyjnego (lub innej jednostki Policji) i wnoszą o ochronę międzynarodową.

³² Na podstawie raportu SOC: RPU 12 – Złożone wnioski o udzielenie ochrony międzynarodowej w RP2 wygenerowanego 15.02.2022 r., godz. 13:18.

VI. Handel ludźmi

POL

Śląski Oddział Straży Granicznej

W 2022 r. w ŚŁOSG zidentyfikowano **1 ofiarę handlu ludźmi** (ob. Rosji), wykorzystywaną w żebractwie (PSG w Opolu)³³. W związku z tym wydano zaświadczenie dla ofiary handlu ludźmi.

Podjęto również czynności, które miały na celu ustalić, czy dane osoby mogą być domniemanymi ofiarami handlu ludźmi w rozumieniu art. 115 § 22 k.k. wobec: 2 ob. Gwatemali (2M) (PSG w Rudzie Śląskiej), 1 ob. Ukrainy (M) (PSG w Katowicach-Pyrzowicach) i 1 ob. Rosji (M) (koordynator WOŚ ŚŁOSG).

Ponadto zidentyfikowano 3 ob. Gwatemali (2M+1K) w ramach pomocy prawnej do prowadzonego postępowania dla PSG w Zielonej Górze – Babimoście. W związku z tym wydano 3 zaświadczenia dla ofiar handlu ludźmi (PSG w Rudzie Śląskiej).

CZE

W ocenianym okresie w zasięgu terytorialnego działania Dyrekcji Wojewódzkich Policji w Ostrawie i Ołomuńcu nie zidentyfikowano żadnej przesłanki prowadzącej do wszczęcia postępowania dot. podejrzenia o nielegalny handel ludźmi.

³³ Informacje przekazane przez WOŚ ŚŁOSG.

VII. Wnioski

POL

Śląski Oddział SG w ramach współpracy ze stroną czeską i słowacką prowadzi cykliczną wymianę informacji nt. sytuacji migracyjnej w regionie. Policja czeska i słowacka odnotowuje zjawisko nielegalnej migracji w ukryciu, w przestrzeniach ładunkowych pojazdów ciężarowych już od 2015 r.. W Polsce ten *modus operandi* obserwuje się od 2018 r.. Należy zaznaczyć, że nawet pandemia i wprowadzone restrykcje nie powstrzymały tego rodzaju nielegalnej migracji, a w ostatnich miesiącach 2022 r. trend ten przybrał znacząco na sile. Szczególnie jest to widoczne w informacjach dostarczanych przez stronę czeską. Rekordowe liczby ujawnianych zdarzeń w Republice Czeskiej nie były odnotowywane od kryzysu migracyjnego w 2015 r.

24 lutego 2022 r. nastąpiła rosyjska inwazja na terytorium Ukrainy, naruszająca jej integralność terytorialną i suwerenność. Rosja złamała wszelkie normy prawa międzynarodowego i moralnego. Rosyjska agresja stała się tragedią, z którą wiązał się ogromny kryzys humanitarny i uchodźczy. Straż Graniczna prowadziła stały monitoring sytuacji związanej z agresją rosyjską i wojną na terytorium Ukrainy oraz spowodowanego tym napływu uchodźców. Przede wszystkim prowadzone były działania mające na celu zapewnienie sprawnego funkcjonowania przejść granicznych na granicy z Ukrainą, wsparcie ewakuacji polskich obywateli oraz obywateli państw trzecich przebywających w Ukrainie, a szczególnie Ukraińców przyjeżdżających do Polski. Uruchomiono miejsca recepcyjne. W punktach tych uchodźcy z Ukrainy otrzymywali informacje na temat pobytu w Polsce, posiłek, podstawową opiekę medyczną, miejsce na odpoczynek, a także wskazywano im tymczasowe zakwaterowanie. Pełniący służbę w punktach recepcyjnych funkcjonariusze ŚIOSG udzielali informację uchodźcom z Ukrainy na temat legalności i legalizacji pobytu na terytorium RP, w przypadkach utraty ważności dokumentów lub ich całkowitego braku.

Mając na względzie realne zagrożenie wzrostu presji migracyjnej na południowej granicy Polski, w rejonie służbowej odpowiedzialności ŚIOSG zintensyfikowano czynności kontrolne ukierunkowane na kontrolę przestrzeni zamkniętych pojazdów ciężarowych. Należy ocenić, że na południowych odcinkach granicy RP w II pół. 2022 r. sytuacja migracyjna pozostawała stabilna, a jej charakter był głównie tranzytowy. Polska w dalszym ciągu nie jest szeroko postrzegana przez cudzoziemców jako atrakcyjny kraj docelowy. Pewnym wyjątkiem są obcokrajowcy, których pobyt w Polsce jest powiązany z pracą. W tym obszarze zauważa się znaczną dynamikę, głównie determinowaną potrzebami rynku pracy.

Obecna sytuacja migracyjna w regionie wymusiła dostosowanie obowiązującego prawa w zakresie legalizacji pobytu i podejmowania legalnej pracy przez cudzoziemców. Jedną z nich jest Ustawa z dnia 12 marca 2022 r. o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa³⁴. Ustawa ta zapewnia obywatelom Ukrainy, którzy przebywają w Polsce legalnie możliwość podjęcia zatrudnienia na terytorium Polski bez obowiązku uzyskiwania zezwolenia na pracę. Oznacza to, że

³⁴ Dz.U. z 2023 r. poz. 103, 185 t.j.

szczególne zasady powierzenia pracy obywatelom Ukrainy nie tylko dotyczą osób, które przyjechały do Polski po dniu 24 lutego 2022 r., ale wszystkich, którzy przebywają w Polsce legalnie. Uprawnienie to nie dotyczy jednakże obywateli Ukrainy, którzy złożyli wniosek o udzielenie ochrony międzynarodowej w Polsce. Takie osoby uzyskują prawo do pracy, jeśli decyzja w sprawie ochrony międzynarodowej nie zostanie wydana w ciągu 6 miesięcy od daty złożenia przez nich wniosku o tę ochronę. Posiadanie numeru PESEL nie jest niezbędne do korzystania z uprawnienia do podjęcia pracy przez obywatela Ukrainy. Pracodawca powinien powiadomić w terminie 14 dni od dnia podjęcia pracy przez obywatela Ukrainy powiatowy urząd pracy właściwy ze względu na siedzibę lub miejsce zamieszkania podmiotu o powierzeniu wykonywania pracy temu obywatelowi. Takie powiadomienie uprawnia cudzoziemca do wykonywania pracy bez obowiązku posiadania zezwolenia na pracę lub oświadczenia. Niewypełnienie tych warunków oznacza brak możliwości wykonywania pracy bez zezwolenia na pracę.

Zagrożenie dot. legitymowania się przez cudzoziemców sfałszowanymi dokumentami państw UE przy lotach wewnętrznych z Grecji do Polski w odniesieniu do analogicznego okresu w 2021 r. utrzymuje się na tym samym poziomie (20 przypadków w 2022 r., 21 przypadków w II pół. 2021 r.).

W przedstawianym okresie wzrosła liczba zdarzeń dot. nielegalnej migracji w ukryciu w naczepach samochodów ciężarowych szlakiem bałkańskim. W II pół. 2022 r. funkcjonariusze ŚIOSG w 16 takich zdarzeniach zatrzymali 58 osób (22 AFG, 9 TUR, 9 MAR, 5 PAK, 4 IND, 3 NPL, 2 SYR, 2 LKA, 1 DZA i 1 VNM).

W analogicznym okresie 2021 r. funkcjonariusze ŚIOSG w 9 zdarzeniach zatrzymali 24 AFG, 5 MAR, 2 PAK i 1 IRN, którzy przyjechali do Polski w ukryciu w zamkniętych przestrzeniach pojazdów ciężarowych.

Porównując okresy II pół. 2022 do 2021 r. należy mieć na uwadze zmiany jakie zachodziły w tych okresach. W związku z poluzowaniem obostrzeń dot. pandemii SARS CoV 2, kryzysem migracyjnym na wschodniej granicy Unii Europejskiej oraz toczącą się od 24.02.2022 r. wojną w Ukrainie odniesienie się do analogicznego okresu w 2021 r. nie jest miarodajne.

CZE

Należy stwierdzić, że na analizowany okres znaczący wpływ miały, z jednej strony konflikt wojenny na Ukrainie i związany z nim obszar legalności pobytu ob. Ukrainy, a z drugiej strony ekstremalny wzrost nielegalnej migracji na tzw. szlaku bałkańskim, który stanowił bezpośrednie zagrożenie dla porządku publicznego i bezpieczeństwa wewnętrznego Republiki Czeskiej.

Niekontrolowana, spontaniczna migracja stanowi jedno z najważniejszych wyzwań nie tylko dla Republiki Czeskiej. Kwestia rozwiązania problemu nielegalnej migracji wymaga konsekwentnego podejścia do jej realizacji, a zarazem realizowania polityki powrotowej cudzoziemców nielegalnie przebywających na terytorium RC. Głównymi narzędziami w obszarze zapobiegania nielegalnej migracji pozostają kontrole, wspomniana wyżej polityka powrotowa oraz konsekwentne ściganie organizatorów nielegalnej migracji.

W obszarze nielegalnego pobytu, na terytorium Czech najważniejszym narzędziem są kontrole legalności pobytu. Kontrole te, są dla Policji cudzoziemskiej jednym z ważnych elementów bezpieczeństwa, gdyż zgłoszenie pobytu cudzoziemca w miejscu jego zakwaterowania jest jedyną informacją dot. przemieszczania się osoby po terytorium województwa lub całego kraju.

W ramach strategii walki z nielegalną migracją, również w przyszłości, można założyć wzrost liczby fałszerstw dokumentów. W związku z tym, niezbędna jest systematyczna, regularna, porównawcza analiza aktualnych informacji i trendów ww. zjawiska, a następnie na jej podstawie elastyczne dostosowywanie służb oraz efektywne planowanie działań prewencyjnych.

Nadal utrzymuje się zagrożenie związane z działalnością zorganizowanych grup przestępczych, które działają na terenie całej UE przewożąc nielegalnych migrantów z krajów bałkańskich do Europy Zachodniej, do której bramą jest Republika Czeska. Ze względu na położenie geograficzne województwa ołomunieckiego, nie przewiduje się zwiększonej liczby migrantów w tym regionie.